

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Axa prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei

Obiectiv Specific (O.S.) 4.16: Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră autosustenabilă, Proiect: PROGram de Revitalizare a Economiei Sociale – PROGRES, NR: POCU 449/4/16/126093

Proiect cofinanțat din Programul Operational Capital Uman 2014-2020

Bune practici în economia socială

Studierea exemplilor de bune practice in economie sociala este folositoare actualilor si viitorilor antreprenori care activeaza sau isi doresc sa activeze in domeniu.

De la sfârșitul deceniului trecut, mai multe instituții ale Uniunii Europene au solicitat politici publice pentru stimularea economiei sociale la nivel european, național și regional. Concluziile Consiliului European publicate la 7 decembrie 2015, privind Promovarea economiei sociale ca factor esențial al dezvoltării economice și sociale în Europa, au fost o declarație importantă. O altă declarație oficială a fost „Raportul Toia”¹, aprobat în 2009 de Parlamentul European. În această perioadă, Comitetul Economic și Social European (CESE) a adoptat, de asemenea, mai multe avize pentru consolidarea economiei sociale. Toate aceste evoluții sunt semne că economia socială își găsește locul ca parte componentă și pilon al modelului social european și ca piatră unghiulară a dezvoltării socioeconomice durabile. În acest context, dar și în contextul ultimei crize, în acest deceniu a apărut o nouă generație de politici publice în favoarea economiei sociale. Mai multe autorități de la nivel european, național și regional au pus în practică politici inovatoare în Europa, pentru a stimula dezvoltarea acestui sector socioeconomic. Fără a aduce atingere celor menționate anterior, este adevărat că includerea diferitelor tipuri de întreprinderi sociale în politicile publice a reprezentat o practică răspândită vreme de mai multe decenii. Acest din urmă fapt a fost mai vizibil în politicile sectoriale, cum ar fi, de exemplu, politicile agricole și de dezvoltare rurală, politicile active de ocupare a forței de muncă menite să reducă excluziunea socială și politicile de amenajare teritorială, de regenerare urbană și de dezvoltare locală. La punerea în aplicare a tuturor acestor politici au participat actori din domeniul economiei sociale.

La nivelul Uniunii Europene există 4 mari modele ale economiei sociale, anglo-saxon, mediteraneean, nordic și un model ce ține de ținuturile Renaniei (Belgia, Germania și Franța):
Germania: "economia socială de piață" cuprinde patru subsectoare: asociații, cooperative, organizații mutual de sănătate și de voluntariat.

Franța: "stat sprijinit de economie socială". Al treilea sector gestionează servicii în numele statului și este remunerat, deoarece este efectuat un serviciu public.

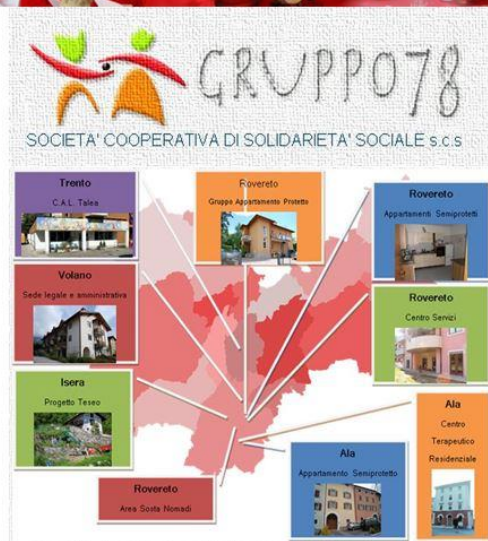
Modelul nordic (Finlanda, Norvegia și Suedia): tradiție solidă a mișcării populare, un sector public amplu și un stat al bunăstării puternic.

Modelul mediteranean (Italia, Portugalia și Spania): Italia este considerată a fi țara europeană în care al treilea sector este mai puternic.

Modelul anglo-saxon - problemele excluziunii sociale sunt abordat prin cel de al treilea sector ce include cooperative, uniuni de credit, organizații tradiționale, organizații de voluntariat, afaceri orientate către domeniul social și asociații de locuințe” (Fitzek, S. ; Danețiu, M., 2011, p. 162).

EXEMPLE BUNĂ PRACTICĂ

1. Gruppo 78 – cooperativa sociala si de integrare in munca pentru cei care sufera de tulburari psihice si mentale

Constituita ca si cooperativa de tip A – de servicii sociale, ofera servicii de asistenta sociala, sanitara si educativa cu caracter rezidential, semirezidential si de zi, pentru persoane aflate in dificultate in mod special persoanelor care sufera de probleme de sanatate mintala.

Gruppo 78 s-a constituit in 1978 ca o asociatie de 10 persoane din care 6 persoane cu dizabilitati care convietuisera impreuna intr-o locuinta – comunitate protejata si s-a transformat in 1981 in cooperativa. Serviciile pe care le ofera sunt finantate prin contracte de servicii de autoritatea regionala in domeniul social - Servizio per le Politiche Sociali e Abitative della Provincia Autonoma di Trento si de societatea regionala de servicii sanitare Azienda Provinciale per i Servizi Sanitari (A.P.S.S.).

Cooperativa opereaza doua centre:

- Project Tezeu - calificare profesionala pentru cei care sufera de tulburari psihice si mentale
- Centru Talea unde este organizata terapia ocupationala a acestora sustinuta de operatori si personal tehnic, realizandu-se obiecte si produse care le redau demnitatea economica.

Din anii '80 si pana in prezent Gruppo 78 si-a dezvoltat trei linii de productie diferite: activitati agricole organice (de la cultura rosiilor la culegerea si prelucrarea florilor de soc), cartonaje si serigrafie.

In 2013 cooperativa avea 31 de salariati, 27 de voluntari, 65 de membri cooperatori, iar cifra de afaceri se ridica la 1.818.743€.

2. Consorzio Elettrico Industriale di Stenico s.c. – cooperativa de energie regenerabila

Cooperativa deservește zona rurala Giudicarie Esteriori cu suprafața de 248 km² și un număr total de 8,400 locuitori. Constituită în 1905, cooperativa grupează circa 3.500 membri, adică aproximativ 80% din familiile rezidente pe acest teritoriu.

Cooperativa produce și distribuie energie electrică – hidroenergie și energie fotovoltaică având propriile stații de producție și rețele de distribuție.

Prin stațiile sale Cooperativa produce 18,000,000 kw, având o putere instalată de 4,685 kw. Rețeaua de distribuție are o lungime de 62 Km (20kV) și aproximativ 140 Km în BT (400/230 V). În anul 2013 cooperativa a avut 3500 de membri și 80 de salariați, o cifră de afaceri de 5.472.803€ și un profit de 1.099.025€.

3. Ecoopera – cooperativa de lucratori initiata si sprijinita de autoritatile publice locale - servicii de curatenie, intretinere spatii verzi, statii de epurare, reciclare, mediu

A început cu activități de curățenie și a fuzionat în 2013 cu alte două cooperative ecologice-mediu (serviciile Stork și CET). Activitatea inițială de curățenie a fost pastrată pentru că ea ocupă o parte dintre membri defavorizați, oferindu-le demnitatea și posibilitatea de a continua.

În a doua jumătate a anilor '80 Provincia Autonomă Trento a creat un sector de servicii în folosul comunității, cu scopul specific de a reintegra pe piața muncii persoane cu dificultăți de ocupare, peste 45 de ani. "Progettone" îi implică în activități de restaurare și îmbunătățire a mediului, care, în aproape trei decenii, au schimbat imaginea Trentino datorită multor proiecte de restaurare peisaj, mobilier verde, zone de recreere, activități și custodie la muzee, castele, biblioteci, obiective culturale din Trentino, contribuind astfel la cunoașterea atracțiilor zonei.

Locurile de muncă sunt atribuite în acord cu Cooperativa de lucru mediu Consorzio (CLA). ACTIUNEA 19 este analogul "Progettone" promovat de autoritățile locale adresat somerilor și

persoanelor subocupate în special în perioada de vară. Din nou, lucrătorii serviciilor sunt angajați în lucrări de întreținere spații verzi, restaurare trasee.

În prezent cooperativa furnizează servicii complexe după cum urmează:

- Managementul municipal al deșeurilor - Deșeuri de construcții, Purificarea apelor civile și industriale, Vânzarea de produse și echipamente
- Laborator /Analize de mediu: apă, gunoi, soluri și roci, igienă și siguranță alimentelor
- Consultanță și instruire - Autorizații de mediu, Planificare de mediu, Igienă industrială, Siguranța locului de muncă, Asistență și Audit, Sisteme de calitate și certificare, HACCP
- Amenajare spații verzi

În anul 2013 cooperativa număra 101 membri și 283 de salariați, avea o cifră de afaceri de 24.756.651€ și un profit de 886.252€.

4. RISTO 3 – Cooperativa de lucrători

Risto3 este cea mai mare cooperativă de lucrători din regiune, cu un număr de 1.000 angajați. Este o poveste de succes despre cum o întreprindere cooperatistă poate crește și concura pe piață cu întreprinderi clasice fără a-și pierde valorile și misiunea socială de integrare în muncă și grijă pentru angajați.

Principalele servicii pe care le oferă sunt: cantine școli, săli de mese, servicii de masă pentru gospodării și instituții, catering și organizarea festivităților, producție și vânzare de alimente, spații de depozitare.

Întreprinderea folosește în cea mai mare parte produse locale și organice pentru a sprijini economia locală. Programul de lucru este flexibil pentru a permite membrilor (care sunt în mare parte femei și mame) să își organizeze timpul și să echilibreze viața profesională cu cea de familie.

În 2013 RISTO 3 avea 1060 de angajați, 400 membri, o cifră de afaceri de 40.790.838€ și un profit de 1.136.825€.

Profitul este folosit pentru creșterea capitalului social, asigurări de sănătate și pensii complementare pentru angajați, reduceri la restaurantele cooperativei și la alte servicii sau vouchere de cumpărături.